

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан соціально-гуманітарного
факультету
Оксана ГОМОТЮК

2025 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з
науково-педагогічної роботи
Віктор ОСТРОВЕРХОВ

2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни «Історія журналістики»

ступінь вищої освіти – бакалавр

галузь знань – С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини»

спеціальність – С7 Журналістика

Освітньо-професійна програма: «Журналістика»

кафедра інформаційної та соціокультурної діяльності

Форма навчання	Курс	Семес тр	Лекції (год.)	Семін. (год.)	ІРС	Тренінг (год.)	Самост. робота студ. (год.)	Разом	Іспит (сем.)
денна	1	2	32	14	3	6	95	150	2

29.01.2025

Тернопіль – ЗУНУ
2025

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів галузі знань С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини, спеціальності С7 Журналістика, затвердженої Вченою радою ЗУНУ (протокол № 8 від 26.06.2025 р.).

Робочу програму розробила викладач кафедри інформаційної та соціокультурної діяльності Владислава Капітан.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри інформаційної та соціокультурної діяльності (протокол № 1 від 26.08.2025 р.).

Завідувач кафедри,
кандидат історичних наук, доцент

Ірина НЕДОШИТКО

Гарант освітньо-професійної програми,
кандидат наук із соціальних комунікацій,
старший викладач

Людмила КОМІНЯРСЬКА

Структура робочої програми навчальної дисципліни
«ІСТОРІЯ ЖУРНАЛІСТИКИ»

1. Опис дисципліни «Історія журналістики»

Дисципліна «Історія журналістики»	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 5	Галузь знань: С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини	Фундаментальна дисципліна циклу професійної підготовки
Кількість залікових модулів – 5	Спеціальність: С7 «Журналістика»	Рік підготовки – 1 Семестр – 2
Кількість змістових модулів – 2	Освітньо-професійна програма: «Журналістика»	Лекції: Денна – 32 год. Семінарські заняття: Денна – 14 год.
Загальна кількість годин – 150	Ступінь вищої освіти – перший (бакалаврський)	Самостійна робота: Денна – 95 год. Тренінг – 6 год. Індивідуальна робота – 3 год.
Тижневих годин – 10, з них аудиторних – 4		Вид підсумкового контролю – екзамен

2. Мета і завдання вивчення дисципліни «Історія журналістики»

Дисципліна передбачає поглиблений аналіз еволюції журналістики, фокусування на міжнародному досвіді розвитку журналістики та занурення у терени виникнення та становлення журналістики в Україні.

Огляд перших друкованих видань у XVII столітті в Європі, допомагає знаменувати початок систематичного поширення новин та формування попиту на інформацію. Перші газети та журнали виконували інформаційно-просвітницьку функцію, технологічні відкриття впливали на формування медіасфери.

Особлива увага приділяється розвитку журналістики у Великобританії, Німеччині та Франції. Також розглядається досвід Азії та Північної Америки. Обговорюються питання про роль демократії в екзистенції свободи слова в американській пресі. Детально розглядається розвиток української журналістики у складних геополітичних, полікультурних умовах першої половини XX століття. У цей період преса відігравала ключову роль у підтримці національної ідентичності, розвитку громадянської свідомості та освіченості.

Мета дисципліни «Історія журналістики» – сформувати у студентів знання щодо еволюції інституту журналістики у геополітичному просторі: проаналізувати передумови виникнення перших європейських газет, дослідити особливості друкування перших газет та журналів на різних континентах, означити вплив технічного прогресу на розвиток світових медіа, прослідити поступову диференціацію засобів масової інформації.

Об'єктом вивчення курсу є еволюція журналістики, досвід розвитку міжнародної журналістики та передумови виникнення та становлення журналістики в Україні.

Огляд перших друкованих видань у XVII столітті в Європі, допомагає знаменувати початок систематичного поширення новин та формування попиту на інформацію. Перші газети та журнали виконували інформаційно-просвітницьку функцію, технологічні відкриття впливали на формування медіасфери.

Особлива увага приділяється розвитку журналістики у Франції, Великобританії та Німеччині. Також розглядається досвід Азії та Північної Америки. Обговорюються питання про роль демократії в екзистенції свободи слова в американській пресі. Детально розглядається розвиток української журналістики у складних геополітичних, полікультурних умовах першої половини XX століття. У цей період преса відігравала ключову роль у підтримці національної ідентичності, розвитку громадянської свідомості та освіченості.

Мета вивчення курсу визначає і вирішення таких головних теоретично-прикладних **завдань**:

- надати знання про об'єкт та методи дослідження дисципліни «Історія журналістики»;
- висвітлити передумови виникнення феномену новин;
- сформувати знання про основні етапи розвитку міжнародної журналістики;

- ознайомити з умовами формування попиту на інформацію новинного характеру;
- організувати умови для набуття знань з історії друкованої преси у Європі;
- ознайомити з особливостями виникнення преси на різних континентах;
- вироблення навичок щодо використання методів аналізу умов розвитку української преси.

Назва компетентностей, формування яких забезпечує вивчення дисципліни:

ЗК 08. Здатність навчатися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 10. Здатність зберігати і примножувати моральні, культурні, наукові цінності й досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу й суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій; використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

СК 01. Здатність застосовувати знання зі сфери соціальних комунікацій у своїй професійній діяльності.

Передумови для вивчення дисципліни

Необхідність базових знань, достатніх для сприйняття категоріального апарату та розуміння фахових наукових джерел.

Результати навчання:

ПР08. Виокремлювати у виробничих ситуаціях факти, події, відомості, процеси, про які бракує знань, і розкривати способи та джерела здобування тих знань.

ПР10. Оцінювати діяльність колег з точки зору зберігання та примноження суспільних і культурних цінностей і досягнень.

ПР13. Передбачати реакцію аудиторії на інформаційний продукт чи на інформаційні акції, зважаючи на положення й методи соціально-комунікаційних наук.

3. Програма дисципліни «Історія журналістики» ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І. ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЖУРНАЛІСТИКИ

**Лекція 1. Історико-журналістський напрям наукових досліджень.
Передумови виникнення та національні джерела української журналістики**

1. Предмет, мета та завдання курсу «Історія журналістики».
2. Огляд літератури, присвяченої історико-журналістським питанням.
3. Передумови виникнення української журналістики: культурні, політичні, економічні та технічні аспекти.
4. Пражурналістика: літописи, фольклор, «Літопис Руський», творчість Григорія Сковороди.

Лекція 2. Журналістика в Україні першої половини XIX століття.

1. Політичні та культурні умови розвитку журналістики у Східній Україні та Галичині.
2. Перші друковані видання: «Gazett de Leopold» і перші газети на українських землях.
3. Роль Харкова як культурного центру: розвиток альманахів і літературних видань.
4. Особливості альманахових видань 30–40-х років XIX століття.

Лекція 3. Журналістика в Україні у другій половині XIX ст.

1. Виникнення та розвиток україномовних періодичних видань.
2. «Зоря Галицька» як перший український політичний часопис у Галичині.
3. Діяльність громадських і літературних діячів у журналістиці: І. Франко, М. Драгоманов.
4. Вплив політичної цензури на пресу.

Лекція 4. Українська журналістика на початку XX століття

1. Періодичні видання доби революцій (1905–1917 рр.).
2. Роль преси в розвитку національної свідомості.
3. Виникнення та розвиток партійних і літературних видань.
4. Журналістика в умовах суспільно-політичних змін.

Лекція 5. Політичні зміни та їхній вплив на розвиток преси в УРСР.

1. Радянська журналістика: структура, функції, цензура.
2. Журналістика Західної України: боротьба за національні інтереси.
3. Видання української еміграції: форми та тематика.

Лекція 6. Журналістика під час Другої світової війни

1. Преса воєнного періоду: особливості функціонування.
2. Роль українських видань у мобілізації населення.
3. Пропаганда та ідеологічні аспекти журналістики.
4. Діяльність українських журналістів у діаспорі.

Лекція 7. Журналістика в радянський період (1945–1991 рр.)

1. Ідеологічна роль преси в СРСР.
2. Основні друковані видання УРСР: газети, журнали, радіо та телебачення.
3. Журналістика дисидентського руху: самвидав.
4. Вплив «Перебудови» на розвиток преси.

Лекція 8. Журналістика незалежної України (1991 – сьогодні)

1. Становлення українських медіа в умовах незалежності.
2. Виникнення комерційних медіа та нових форматів журналістики.
3. Інтернет-журналістика: виклики та перспективи.
4. Українська журналістика в умовах сучасних криз і глобалізації.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. ІСТОРІЯ ЗАРУБІЖНОЇ ЖУРНАЛІСТИКИ

Лекція 9. Виникнення журналістики в Європі

1. Перші друковані видання: виникнення газети як жанру.
2. Журналістика в епоху Ренесансу та Реформації.
3. Роль друкарства Йоганна Гутенберга у розвитку медіа.

Лекція 10. Журналістика епохи Просвітництва

1. Політична та соціальна роль журналістики у XVIII столітті.
2. Виникнення громадської думки: перші аналітичні видання.
3. Діяльність видатних європейських публіцистів та письменників: Вольтер, Дідро, Руссо.

Лекція 11. Розвиток журналістики в США

1. Виникнення американської преси: газета «Public Occurrences».
2. Роль журналістики у Війні за незалежність США.
3. «Жовта преса» та розвиток масової журналістики наприкінці XIX століття.

Лекція 12. Журналістика Європи у XIX столітті

1. Політична журналістика в добу національно-визвольних рухів.
2. Становлення великих медіа-корпорацій: «The Times» (Велика Британія).
3. Журналістика в епоху індустріалізації: технічні досягнення та їхній вплив.

Лекція 13. Журналістика у XX столітті: війни та ідеологія

1. Преса в роки Першої та Другої світових воєн.
2. Пропаганда як інструмент ЗМІ: нацистська преса в Німеччині, радянська пропаганда.
3. Розвиток радіо та телебачення як нових медіа.

Лекція 14. Сучасна зарубіжна журналістика: глобалізація та цифровізація

1. Виникнення глобальних медіа-корпорацій: CNN, BBC, Reuters.

2. Роль соціальних медіа в інформаційному просторі.
3. Журналістика в умовах інформаційних війн та постправди.

4. Структура залікового кредиту навчальної дисципліни «Історія журналістики» денна форма навчання

	Кількість годин					
	Лекції	Семінарські заняття	Самостійна робота	Індивідуальна робота	Тренінг	Контрольні заходи
Змістовий модуль 1. Тема 1. Історико-журналістський напрям наукових досліджень. Передумови виникнення та національні джерела української журналістики	4		6		6	Поточне опитування
Тема 2. Журналістика в Україні першої половини XIX століття.	2	2	6			Поточне опитування
Тема 3. Журналістика в Україні у другій половині XIX ст.	4		6	1		Поточне опитування
Тема 4. Українська журналістика на початку XX століття	2	2	6			Поточне опитування
Тема 5. Політичні зміни та їхній вплив на розвиток преси в УРСР.	2		8			Поточне опитування
Тема 6. Журналістика під час Другої світової війни	2	2	6			Поточне опитування
Тема 7. Журналістика в радянський період (1945–1991 рр.)	2		8			Поточне опитування
Тема 8. Журналістика незалежної України (1991 – сьогодні)	2	2	6			Поточне опитування
Змістовий модуль 2. Тема 9. Виникнення журналістики в Європі	2		6			Поточне опитування
Тема 10. Журналістика епохи Просвітництва	2	2	6	1		Поточне опитування
Тема 11. Розвиток журналістики в США	2		6			Поточне опитування
Тема 12. Журналістика Європи у XIX столітті	2	2	8			Поточне опитування
Тема 13. Журналістика	2		8			Поточне

у ХХ столітті: війни та ідеологія						опитування
Тема 14. Сучасна зарубіжна журналістика: глобалізація та цифровізація	2	2	9			Поточне опитування
Разом	32	14	95	3	6	
Підсумковий контроль	екзамен					

5. Тематика семінарських занять

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І. ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЖУРНАЛІСТИКИ

Семінарське заняття 1. Історико-журналістський напрям наукових досліджень. Передумови виникнення та національні джерела української журналістики

1. Предмет, мета та завдання курсу «Історія журналістики».
2. Огляд літератури, присвяченої історико-журналістським питанням.
3. Передумови виникнення української журналістики: культурні, політичні, економічні та технічні аспекти.
4. Пражурналістика: літописи, фольклор, «Літопис Руський», творчість Григорія Сковороди.

Семінарське заняття 2. Журналістика в Україні першої половини ХІХ століття.

1. Політичні та культурні умови розвитку журналістики у Східній Україні та Галичині.
2. Перші друковані видання: «Gazett de Leopold» і перші газети на українських землях.
3. Роль Харкова як культурного центру: розвиток альманахів і літературних видань.
4. Особливості альманахових видань 30–40-х років ХІХ століття.

Семінарське заняття 3. Журналістика в Україні у другій половині ХІХ ст.

1. Виникнення та розвиток україномовних періодичних видань.
2. «Зоря Галицька» як перший український політичний часопис у Галичині.
3. Діяльність громадських і літературних діячів у журналістиці: І. Франко, М. Драгоманов.
4. Вплив політичної цензури на пресу.

Семінарське заняття 4. Українська журналістика на початку ХХ століття

1. Періодичні видання доби революцій (1905–1917 рр.).
2. Роль преси в розвитку національної свідомості.

3. Виникнення та розвиток партійних і літературних видань.
4. Журналістика в умовах суспільно-політичних змін.

Семінарське заняття 5. Політичні зміни та їхній вплив на розвиток преси в УРСР.

1. Радянська журналістика: структура, функції, цензура.
2. Журналістика Західної України: боротьба за національні інтереси.
3. Видання української еміграції: форми та тематика.

Семінарське заняття 6. Журналістика під час Другої світової війни

1. Преса воєнного періоду: особливості функціонування.
2. Роль українських видань у мобілізації населення.
3. Пропаганда та ідеологічні аспекти журналістики.
4. Діяльність українських журналістів у діаспорі.

Семінарське заняття 7. Журналістика в радянський період (1945–1991 рр.)

1. Ідеологічна роль преси в СРСР.
2. Основні друковані видання УРСР: газети, журнали, радіо та телебачення.
3. Журналістика дисидентського руху: самвидав.
4. Вплив «Перебудови» на розвиток преси.

Семінарське заняття 8. Журналістика незалежної України (1991 – сьогодні)

1. Становлення українських медіа в умовах незалежності.
2. Виникнення комерційних медіа та нових форматів журналістики.
3. Інтернет-журналістика: виклики та перспективи.
4. Українська журналістика в умовах сучасних криз і глобалізації.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. ІСТОРІЯ ЗАРУБІЖНОЇ ЖУРНАЛІСТИКИ

Семінарське заняття 9. Виникнення журналістики в Європі

1. Перші друковані видання: виникнення газети як жанру.
2. Журналістика в епоху Ренесансу та Реформації.
3. Роль друкарства Йоганна Гутенберга у розвитку медіа.

Семінарське заняття 10. Журналістика епохи Просвітництва

1. Політична та соціальна роль журналістики у XVIII столітті.

2. Виникнення громадської думки: перші аналітичні видання.
3. Діяльність видатних європейських публіцистів та письменників: Вольтер, Дідро, Руссо.

Семінарське заняття 11. Розвиток журналістики в США

1. Виникнення американської преси: газета «Publick Occurrences».
2. Роль журналістики у Війні за незалежність США.
3. «Жовта преса» та розвиток масової журналістики наприкінці XIX століття.

Семінарське заняття 12. Журналістика Європи у XIX столітті

1. Політична журналістика в добу національно-визвольних рухів.
2. Становлення великих медіа-корпорацій: «The Times» (Велика Британія).
3. Журналістика в епоху індустріалізації: технічні досягнення та їхній вплив.

Семінарське заняття 13. Журналістика у XX столітті: війни та ідеологія

1. Преса в роки Першої та Другої світових воєн.
2. Пропаганда як інструмент ЗМІ: нацистська преса в Німеччині, радянська пропаганда.
3. Розвиток радіо та телебачення як нових медіа.

Семінарське заняття 14. Сучасна зарубіжна журналістика: глобалізація та цифровізація

1. Виникнення глобальних медіа-корпорацій: CNN, BBC, Reuters.
2. Роль соціальних медіа в інформаційному просторі.
3. Журналістика в умовах інформаційних війн та постправди.

Самостійна робота.

Метою виконання самостійної роботи є вивчення історичних особливостей журналістики.

Виконання самостійної роботи необхідно починати з вивчення відповідних розділів підручників, навчальних посібників, наукових джерел, що наведені у переліку рекомендованої літератури, а також додаткової літератури і практичних матеріалів, які студент повинен знайти і опрацювати самостійно.

Самостійна робота необхідна для систематизації, закріплення і розширення окремих теоретичних і практичних знань з дисципліни. Вона дозволяє студентам опанувати необхідні практичні навички при вирішенні конкретних практичних завдань.

Мета виконання самостійної роботи – допомогти студентам глибше засвоїти теоретичний матеріал, допомогти у вирішенні практичних задач курсу.

Самостійну роботу студенти виконують протягом вивчення дисципліни з проведенням консультацій викладачем дисципліни відповідно до графіку навчального процесу.

Самостійна робота виконується у формі реферату за обраною темою. Під час виконання студент має використовувати українські та зарубіжні джерела, самостійно проводити пошук документальної та фактографічної інформації, систематизувати та узагальнювати дані, виявляти ключові моменти.

Робота виконується на аркушах паперу формату А4 обсягом не менше, ніж 15 сторінок друкованого тексту (Times New Roman, 14). Для чіткого та послідовного викладу матеріалу потрібно скласти план роботи, який має містити такі обов'язкові структурні частини: вступ (обсягом до 2 сторінок), де висвітлюються сутність і значення теми, формулюється предмет, об'єкт, мета дослідження, обґрунтовується його актуальність; основну частину – розкривається зміст питань теми роботи, наводяться зауваження; висновки, де підсумовується зібраний матеріал та містяться пропозиції; список використаних джерел, на які даються посилання у тексті.

№ п/п	Тематика
1	Зародження періодичної преси. Йоган Каролус – видавець першої газети
2	Періодична преса Німеччини
3	Становлення газетно-видавничої справи в Англії
4	Британська інформагенція «Reuters»
5	Шлях успіху газети «The Times»
6	Англійська радіо-журналістика на прикладі BBC World Service
7	Історія преси США. The New York Times та The Washington Post
8	Телевізійна журналістика. Зміна журналістської парадигми
9	Журналістика у країнах Азії
10	Перші газети України : «Gazette de Leopold», «Зоря Галицька» та ін. Геополітичні передумови виникнення української преси

Тренінг з дисципліни

Метою проведення тренінгу з дисципліни «Історія журналістики» є створення неформального, невимушеного спілкування, яке відкриває перед групою студентів варіанти для аналізу.

1. Вступна частина проводиться з метою ознайомлення студентів з темою тренінгового заняття.

2. Організаційна частина полягає у створенні робочого настрою у студентській групі, ознайомленні з правилами проведення тренінгового заняття та умов підбиття підсумків.

3. Практична частина реалізується групою чи підгрупами студентів чисельністю 4-5 осіб шляхом виконання завдань чи вирішення проблемних питань тренінгового заняття.

4. Підведення підсумків відбувається шляхом обговорення результатів виконання тренінгового завдання групою чи підгрупами студентів, обміну думками з питань, винесених на тренінгове заняття.

Тема: Головні скарби історії журналістики

Порядок проведення:

(проводиться у формі тренінгу)

1. Постановка проблеми, підготовка анотації (робота в групах).
2. Визначення цілей і задач (робота в групах).
3. Розробка методів проекту (робота в групах).
4. Визначення форм оцінки, звітності і результативності.

Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Історія журналістики» визначається як середньозважена величина залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Заліковий модуль 1		Заліковий модуль 2		Заліковий модуль 3	Заліковий модуль 4	Заліковий модуль 5
10%	10%	10%	10%	5 %	15%	40%
Поточне оцінювання	Модульний контроль 1	Поточне оцінювання	Модульний контроль 2	Тренінги	Самостійна робота	Екзамен
Оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне із балів, отриманих під час практичних занять (кожен здобувач має бути оцінений не рідше, ніж раз на два заняття).	Письмова модульна контрольна робота за матеріалами тем 1-8.	Оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне із балів, отриманих під час практичних занять (кожен здобувач має бути оцінений не рідше, ніж раз на два заняття).	Письмова модульна контрольна робота за матеріалами тем 9-14.	Оцінка за тренінги виставляється як середнє арифметичне із балів, отриманих під час проведення тренінгів.	Оцінюється виконання реферату на одну зі запропонованих тем.	Тестові завдання: 20 тестів по 3 бали за правильну відповідь) – макс. 60 балів. Практичне завдання – макс. 20 балів. Практичне завдання – макс. 20 балів.

Шкала оцінювання студентів:

ECTS	Бали	Зміст
A	90–100	Відмінно
B	85–89	дуже добре
C	75–84	Добре
D	65–74	Задовільно
E	60–64	Достатньо
FX	35–59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1–34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом

Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№	Найменування	Номер теми
1	Мультимедійний проектор	1–14
2	Проекційний екран	1-14
3	Наявність доступу до мережі Інтернет	1-14

1. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Гудошник О. Історія виникнення преси : посібник до вивчення курсу. Частина II. Дніпропетровськ : ДНУ ім. О. Гончара, 2015. 25 с.
2. Кость С. Західноукраїнська преса першої половини ХХ століття: люди боротьби й ідеї (біобібліографічний довідник): навч. посібник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2015. 450 с.
3. Срібняк І. Історія журналістики: виникнення та розвиток новинних мас-медіа в країнах Європи, Азії та Північної Америки (XVII-XX ст.). Підручник для студентів вищих навчальних закладів / МОН України; ДУ «Інститут всесвітньої історії НАН України»; Київський університет імені Бориса Грінченка (2-ге вид., перероб.). Київ : Міжнародний науково-освітній консорціум імені Люсьєна Февра, 2018. 156 с.
4. Хітрова Т. В. Історія зарубіжної журналістики : навчально-методичний посібник. Запоріжжя : ЗНТУ, 2019. 145 с.
5. Холод О. М. Основи тележурналістики: курс лекцій [авт. та укл. Холод О.; Дмитровський З., Шаповал Ю.К.: КиМУ, 2012. с. URL: https://document.kdu.edu.ua/info_zab/061_130.pdf

Допоміжна література

1. Жиленко І. Історія зарубіжної журналістики (від античності до II пол. XVIII ст.): навч. пос. Суми : СумДУ, 2010. 285 с.
2. Курилишин К. Українське життя в умовах німецької окупації (1939–1944 рр.): за матеріалами україномовної легальної преси: монографія. Львів, 2010. 328 с.
3. Українська легальна преса періоду німецької окупації (1939–1944 рр.): історико-бібліографічне дослідження: у 2 т. Львів. 2007. Т. 1. 640 с.
4. Часопис «Українське слово». URL: <http://resource.history.org.ua>
5. Мащенко І.Г. Лики і лиця телерадіопростору. Київ: ГО «Українська Медіа Спілка», 2003. 400 с.
6. Михайлин І. Історія української журналістики ХІХ століття : підручн. К.: Центр навчальної літератури, 2003. 720 с.
7. Нариси з історії західноукраїнської преси першої половини ХХ ст. (Структура. Частина перша). Львів. 2002. 422 с.; Нариси з історії західноукраїнської преси першої половини ХХ ст. (Структура. Частина друга). Львів. 2002. 214 с.

8. Назарук О. Як писати мемуари. Практичні вказівки і пояснення. URL: <https://zbruc.eu/node/92468>
9. Овсієнко Л. М. Історія журналістики. Переяслав-Хмельницький. «Видавництво К СВ», 2015. 214 с.
10. Папакін Г.В. Усні джерела, поведінкова традиція. Енциклопедія історії України: Україна, українці. Кн. 2 / Редкол.: В. А. Смолій (голова) та ін. НАН України. Інститут історії України. К.: В-во «Наукова думка», 2019. 842 с. URL: <http://www.history.org.ua/?termin=2.2.5>
11. Романюк М. «Українське питання» у публіцистиці Михайла Грушевського. Українська періодика: Історія і сучасність: Доп. і повідомл. Другої Всеукраїнської наук.-теорет. конф. 21–22 грудня 1994. Львів; Житомир, 1994. С. 56-67.
12. Українська преса. Хрестоматія. Том 1. Преса Східної України 60-х років XIX століття / За ред. М. Нечиталюка, Львів, 1999. С. 160-225
13. Холод О. М. Основи тележурналістики: курс лекцій [авт. та укл. Холод О.; Дмитровський З., Шаповал Ю.К.: КиМУ, 2012. 121 с. URL: https://document.kdu.edu.ua/info_zab/061_130.pdf
14. Чекштуріна В. Основні тенденції розвитку української ділової журналістики у XXI ст. SCIENCE and EDUCATION in NEW DIMENTION HUMANITIES and SOCIAL SCIENCES, 2021. IX (46). № 254 P. 55-57
15. Чекштуріна В. Генезис і розвиток бізнес-комунікацій Social Communication in Business Environment: scientific monograph / edited by Sofiia Sokolova, Iryna Ivanova, Warsaw Jozefow., 2022. С. 40-70.
16. Чекштуріна В. Умови виникнення графічних форм знаків-символів (на прикладі клинопису, єгипетських та китайських ієрогліфів). Культура України : зб. наук. пр. Харків. держ. акад. культури. Харків, 2013. Вип. 44. С. 211-220.
17. Chekshturina V. Die Bedeutung subjektiver Informationen im Journalismus Social adaptation of the individual in the conditions of social transformations Proceedings of the XXXII International Scientific and Practical Conference, Hamburg, Germany, August 13-16, 2024, С. 80-81

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Матеріали до електронної хрестоматії з історії української журналістики XX ст. / за наук. ред. Сидоренко Н. М., К. 2012. 802 с. URL: <http://journlib.univ.kiev.ua/Books/ukrjornXX.pdf>
2. Старовойтенко І. Володимир Леонтович і перша щоденна українська газета «Громадська думка» (1905–1906) та її наступниця «Рада» (1906–1914). URL: dspace.nbuv.gov.ua/handle/123456789/341
3. Часопис «Українське слово». URL: <http://resource.history.org.ua>
4. Kathleen L. Endres. Evolution of Journalism and Mass Communications. URL: <http://www.eolss.net/sample-chapters/c04/e6-33-01.pdf>

5. Купрійчук В. Українська преса 1917-1920 років як джерело вивчення державотворчих процесів гуманітарного розвитку в добу національної революції. URL: <http://publications.lnu.edu.ua/bulletins/index.php/journalism/article/view/10524>
6. CNN. URL : <http://www.cnn.com>
7. Encyclopaedia Britannica. URL : <https://www.britannica.com/>
8. Google Scholar. URL : <https://scholar.google.com.ua/>
9. Чекштуріна, В. (2024). Роль медіа у формуванні політичного дискурсу в умовах російсько-української війни. Публічне управління і політика. (1). 53–62. <https://doi.org/10.70651/3041-2498/2024.1.06>